

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14CoP/10/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413209441
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8413209441.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Milana Šebeňa a JUDr. Romana Tótha vo veci starostlivosti súdu o mal. U. J., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Kežmarku, dieťa rodičov Y. J., rod. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom M., V. XX, t. č. bytom V., J. Z. X, právne zastúpená JUDr. Marošom Zimom, s.r.o., Advokátska kancelária Stará Ľubovňa a H. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. F., Ul. X. Y. XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného, o návrhu otca na zmenu úpravy styku, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/288/2013-57 z 20.3.2014, zhodou hlasov členov senátu takto

rozhodol:

O d m i e t a odvolanie otca proti výroku rozsudku o vylúčení návrhu otca na úpravu styku na samostatné konanie.

M e n í rozsudok súdu prvého stupňa v ostatnej napadnutej časti tak, že vyživovacia povinnosť otca k maloletej U., určená rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 26.1.2010 č. k. 3C/130/2009-26, sa od 1.9.2013 zvyšuje zo sumy 83,- eur mesačne na sumu 110,- eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť k rukám matky vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred.

V prevyšujúcej napadnutej časti návrh matky z a m i e t a.

Dlžné výživné za obdobie od 1.9.2013 do 31.8.2014 vo výške 324,- eur otcovi p o v o ľ u j e splácať v mesačných splátkach po 27,- eur spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom september 2014 k rukám matky, až do úplného zaplatenia pod následkom straty výhody splátok v prípade meškania čo i len jednej splátky.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom zmenil výrok rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 26.1.2010 č. k. 3C/130/2009-26 o výživnom tak, že zvýšil výživné na maloletú počnúc dňom 1.9.2013 zo sumy 83,- eur mesačne na sumu 130,- eur mesačne, ktoré otec je povinný platiť vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky. Dlžné výživné za čas od 1.9.2013 do 31.3.2014 vo výške 329,- eur otcovi umožnil splácať v mesačných splátkach po 27,- eur spolu s bežným výživným počnúc mesiacom apríl 2014 až do úplného zaplatenia pod stratou výhody splátok. V prevyšujúcej časti návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Ďalším výrokom návrh otca na zmenu úpravy styku s dieťaťom

vylúčil na samostatné konanie a napokon rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že matka žiadala o zvýšenie výživného počnúc dňom 1.9.2012 zo sumy 83,- eur na sumu 200,- eur mesačne a na pojednávaní 9.1.2014 upresnila túto svoju požiadavku tak, že žiadala zaviazat' otca platiť zvýšené výživné na sumu 170,- eur mesačne, ale aj 20,- eur mesačne na tvorbu úspor. V priebehu konania podal otec návrh na zmenu úpravy styku s maloletou.

Z vykonaného dokazovania prvostupňový súd zistil, že posledná úprava vyživovacej povinnosti otca k maloletej bola realizovaná rozsudkom Okresného súdu Kežmarok 26.1.2010 č. k. 3C/130/2009-26. Týmto rozsudkom bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletej. Súčasne sa vtedy dve maloleté deti pochádzajúce z manželstva (okrem maloletej U. aj vtedy maloletý E.) zverili do starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu po 83,- eur mesačne. Maloletá U. vtedy bola žiačkou 3. ročníka Základnej školy v M.. Zvýšené náklady na uspokojenie jej potrieb súviseli už vtedy s jej zdravotným stavom, pretože mala diagnostikovanú astmu a alergiu a matka mesačne doplácala na lieky po 50,- eur. Maloletý E. bol vtedy žiakom 1. ročníka stredného odborného učilišťa. Obaja rodičia vtedy mali ešte vyživovaciu povinnosť aj k plnoletému synovi H., ktorý bol vo 4. ročníku Strednej zdravotnej školy v V.. Matka ako dokladačka tovaru vo firme M. L., s.r.o. L. mala príjem 66,- eur mesačne. Spolu s deťmi bývala v podnájme v T. v trojizbovom byte. Otec detí bol zamestnaný ako pracovník L. vo firme F., s.r.o. W. s mesačným priemerným príjmom 551,16 eur. Od tejto poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov u mal. U., pretože 1.9.2012 nastúpila na druhý stupeň Základnej školy v V.. V školskom roku 2013/2014 je žiačkou 7. ročníka tejto školy. Okrem nákladov spojených s jej prirodzeným rastom na zakupovanie obuvi, oblečenia i stravy vznikli aj zvýšené náklady so zakupovaním školských potrieb, učebných pomôcok, ale i s cestovným do školského zariadenia. Do tohto maloletá necestuje mestskou hromadnou dopravou, ale podľa matky z dôvodu jej zdravotného stavu má zabezpečený odvoz do školy taxislužbou. Dieťa chodí raz ročne na liečenie a za pobyt v liečebnom zariadení dopláca matka sumu 70,- eur. Matke pribudla aj vyživovacia povinnosť k mal. E. E. J.. Toto dieťa má aktuálne 2 roky. Matka je s ním na rodičovskej dovolenke, pričom bývajú v spoločnej domácnosti s otcom tohto dieťaťa, u ktorého otcovstvo však nie je určené. Druh matky je živnostník. Matka podľa jej vyjadrenia nemá prehľad o jeho príjmoch. Súd prvého stupňa konštatoval v dôvodoch rozhodnutia aj to, že obom rodičom skončila vyživovacia povinnosť k synovi E., ktorý bol študentom Hotelovej akadémie v V., ale má aktuálne prerušené štúdium do 23.8.2016. Je vedený ako uchádzač o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v V.. Otec maloletej je v súčasnosti zamestnaný ako obecný policajt v M.. Jeho priemerná čistá mesačná mzda predstavuje 577,05 eur. Z takto vykonaného dokazovania súd prvého stupňa uzavrel, že od posledného rozhodnutia o výživnom sa zmenili pomery u maloletej, ale aj u jej rodičov, pretože im skončila vyživovacia povinnosť k plnoletému E.. U matky maloletej pribudla vyživovacia povinnosť k ďalšiemu dieťaťu. Za takéhoto stavu za dôvodný súd prvého stupňa označil návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti. Dospel však k záveru o potrebe zvýšenia tohto výživného od 1.9.2013, kedy dieťa nastúpilo do 7. ročníka základnej školy. Pri zásadách na určovanie výšky výživného vyplývajúcich z ust. § 62 ods. 4, 5 i § 75 ods. 1 Zák. o rodine so zdôraznením možnosti a schopnosti otca dieťaťa i odôvodnených potrieb maloletej určil výšku výživného na sumu 130,- eur mesačne. V prevyšujúcej časti návrh matky na zvýšenie výživného súd prvého stupňa vyhodnotil ako nedôvodný, a preto ho vo zvyšku zamietol. Pretože zvyšoval výživné a mal ustálené, že otec platí vyživovaciu povinnosť pravidelne mesačne po sume 83,- eur, pri zvýšenom výživnom vyčíslil dlh na výživnom za obdobie od 1.9.2013 do 31.3.2014 na sumu 329,- eur a umožnil tento dlh splácať otcovi v splátkach.

Výrok o vylúčení návrhu otca na zmenu úpravy styku na samostatné konanie odôvodnil tým, že je potrebné vykonať o tomto návrhu rozsiahlejšie dokazovanie. Preto tento návrh otca vylúčil na samostatné konanie.

Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ust. § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p..

Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku o zamietnutí návrhu matky v prevyšujúcej časti, podal včas odvolanie otec maloletej. Vytýka súdu prvého stupňa, že nedostatočne zistil skutkový stav a nesprávne

vyhodnotil skutočnosti potrebné pre rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie výživného. Tvrdenia matky o zvýšení nákladov súvisiacich so starostlivosťou o maloletú považuje za zavádzajúce. Matka nezdokladovala v dostatočnom rozsahu, akým spôsobom sa potreby dieťaťa zmenili a v akej výške sa zvýšili jej výdavky spojené so starostlivosťou o mal. U.. Výpočty matky o úhrade nákladov sú nepresné, neopodstatnené. Z jej kalkulácie vyplýva, že všetky finančné prostriedky matka vynakladá výlučne na potreby detí, pričom neuvádza svoju osobnú potrebu. Toto odôvodňuje záver, že buď je jej príjem oveľa vyšší ako ten, ktorý deklaruje alebo výdavky na deti sú podstatne nižšie. Matka predložila súdu prvého stupňa pokladničné doklady za lieky, za ostatné potreby až potom, čo bola súdom prvého stupňa vyzývaná na zdokladovanie a preukázanie výdavkov. Podľa názoru otca šlo o umelé navyšovanie výdavkov na lieky pre mal. U., ktoré nie je jej potrebné zakupovať pravidelne každý mesiac a v množstve ako to uviedla matka. Podobne je to aj s ďalšími matkou tvrdenými výdavkami na lyžiarsky výcvik, školské potreby, okuliarske rámy, či liečebné pobyty maloletej, ktoré sú jednorázovo, prípadne s doplatkom zdravotnej poisťovne zaplatené. Podľa názoru otca je doterajšie výživné dostačujúce pre uspokojovanie potrieb maloletej. Za neprípustné označuje výdavky na cestu maloletej taxíkom do školy každé ráno. Tieto výdavky v žiadnom prípade nemožno považovať za odôvodnené potreby dieťaťa a sú jednoznačne nadštandardom. Matka maloletej do výživného započítava aj veci, ktoré svojou podstatou nemôžu byť považované za výživné. Preto tak dochádza k prekročeniu výdavkov nad sumu stanoveného výživného. Otec maloletých detí žije s priateľkou a snaží sa zrekonštruovať nehnuteľnosť, v ktorej majú s matkou maloletej U. a deťmi nahlásený trvalý pobyt a ktorá bola zničená v dôsledku povodní a napriek tomu otec výživné na maloletú U. i na syna E. vždy riadne platil v súdom stanovenej výške i v stanovenom čase. Matka maloletej žije v spoločnej domácnosti so svojim priateľom a tromi deťmi a jej tvrdenia o tom, že otec jej dieťaťa neprispieva na bývanie a na stravu sú nemysliteľné. Ak žijú v spoločnej domácnosti, existuje predpoklad, že sa podieľajú aj na jej chode aj na financovaní. Matka maloletej po skončení rodičovskej dovolenky má rovnako možnosť ako otec zamestnať sa a zvýšiť si tak vlastný príjem a tým aj zvýšiť schopnosť podieľať sa na zvýšenej miere nákladov na uspokojovanie potrieb maloletej. Prvostupňový súd urobil záver o zvýšení výživného aj v nadväznosti na zánik vyživovacej povinnosti otca k synovi E.. Po vyhlásení rozhodnutia v predmetnej veci E. podal na súd návrh na zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa na sumu 150,- eur. Tento návrh odôvodnil tým, že 24.3.2014 opätovne nastúpil do školy. Otec namietal aj to, že zvýšenie výživného na U. na sumu 130,- eur je neprimerané jeho zárobkovým a majetkovým pomerom. Má mesačný príjem 577,- eur, pričom z toho uhrádza okrem výživného na 2 deti aj svoje životné potreby - bývanie, poistné, stravu a cestovné do práce. V dôsledku zvýšenia výživného mu neostanú žiadne finančné prostriedky potrebné na úpravu zatopeného rodinného domu. Otec nesúhlasí ani s vylúčením návrhu otca na zmenu úpravy styku. Podľa jeho názoru takýto postup je neehospodárny a len oddiaľuje rozhodnutie o návrhu otca. Otcovi je v súčasnej dobe bránené stretávať sa s dcérou. Z týchto dôvodov otec navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie, alternatívne zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že návrh matky na zvýšenie výživného sa v celom rozsahu zamietne a vyhovie sa návrhu otca na úpravu styku s maloletou.

Opatrovník maloletej vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že zotráva na svojom vyjadrení, ktoré urobil pred súdom prvého stupňa na pojednávaní dňa 20.3.2014. Podľa jeho názoru pri zvýšení výživného súd dôkladne prešetril pomery na strane otca aj na strane matky. Rozsah potrieb mal. U. vzrastá, čo súvisí s jej prirodzeným rastom. Zvyšujú sa náklady na ošatenie, obuv, školské potreby, na výživu, na cestovné, na mimoškolské aktivity a súvisia aj so zdravotným stavom maloletej. Súdom prvého stupňa zvýšil výživné na sumu, ktorá zodpovedá odôvodneným potrebám dieťaťa i schopnostiam a možnostiam otca. Výška výživného určená súdom je v prospech maloletého, a preto aj opatrovník s ňou súhlasí, a preto v tejto časti navrhuje potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa. Podľa opatrovníka súdom prvého stupňa správne vylúčil návrh otca na zmenu úpravy styku na samostatné konanie. K dohode rodičov na pojednávaní, keď bol predložený návrh, nebolo možné dospieť a je zjavné, že vo veci bude o tomto návrhu potrebné vykonať širšie dokazovanie.

Matka maloletej vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že s odvolaním a s jeho odôvodnením nesúhlasí. Ide o účelové tvrdenia otca, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a majú len úmysel oddialiť právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia. Súdom riadne a včas predložila všetky listinné dôkazy, o ktoré bola požiadaná, ktorými zdokladovala výdavky na školu, lieky, náklady na bývanie, dochádzku do školy, náklady súvisiace s prechodom z I. stupňa základnej školy na II. stupeň, i náklady spojené s prirodzeným rastom maloletej a zároveň dokladovala aj jej zárobkové pomery. V konaní preukázali,

že zdravotný stav maloletej je momentálne stabilizovaný, a to predovšetkým z dôvodu nadštandardnej starostlivosti zo strany matky. Podľa matky súd prvého stupňa riadne a v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav a aj zákonne rozhodol. Navrhuje preto, aby odvolací súd odvolanie odporcu zamietol a rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) na prejednanie podaného odvolania v zmysle ust. § 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p. nariadil pojednávanie. Mal na zreteli potrebu zopakovania a doplnenia dokazovania potrebného pre rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie výživného. V tejto súvislosti však treba uviesť to, že výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým sa na samostatné konanie vylúčil návrh otca na zmenu úpravy styku s maloletou nie je možné napadnúť odvolaním. Rozhodnutie súdu o vylúčení návrhu na samostatné konanie je svojou povahou a charakterom rozhodnutím, ktorým sa upravuje vedenie konania. Aj keď prvostupňový súd pojal tento výrok do rozsudku, rozhodnutie o vylúčení veci na samostatné konanie je možné realizovať i uznesením. V zmysle ust. § 202 ods. 3 písm. a/ O.s.p. odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania. Ak otec maloletej podal odvolanie proti výroku rozsudku, ktorým sa jeho návrh vylúčil na samostatné konanie, ide o odvolanie, ktoré smeruje proti výroku rozhodnutia, proti ktorému nie je odvolanie prípustné. Preto podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odvolanie otca proti tomuto výroku rozhodnutia súdu prvého stupňa bolo odmietnuté.

Nariadeného pojednávania na odvolacom súde dňa 27.8.2014 sa nezúčastnila matka, jej právny zástupca ani opatrovník maloletej. Všetci traja svoju neúčast' na odvolacom súde ospravedlnili a súhlasili s prejednaním veci v ich neprítomnosti. Pri aplikácii ust. § 101 ods. 2 O.s.p., ktoré sa pri aplikácii ust. § 211 ods. 2 O.s.p. použije aj pre odvolacie konanie, odvolací súd prejednal vec v neprítomnosti matky, jej právneho zástupcu i opatrovníka maloletej. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadá z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka. Takúto možnosť preto odvolací súd využil a prejednal vec v neprítomnosti uvedených osôb. Prihliadol pritom na obsah spisu i na vykonané dôkazy. V zmysle ust. § 213 ods. 3, 5 O.s.p. odvolací súd zopakoval dokazovanie oboznámením listinných dôkazov o príjmoch oboch rodičov tak, ako boli oboznamované súdom prvého stupňa. Oboznámil sa aj s obsahom spisov Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 3C/130/2009 a sp. zn. 6P/53/2009 a doplnil dokazovanie oboznámením mzdového listu otca za mesiace marec až júl 2014, potvrdenia o poberaní rodičovského príspevku i o výške tohto príspevku matkou maloletej, potvrdenia o poberaní rodinných prídavkov matkou maloletej, potvrdenia Hotelovej akadémie V. z 23.3.2014 o zrušení prerušenia štúdia u E. J., potvrdenia Hotelovej akadémie V. z 18.6.2014 o ukončení štúdia E. J., oboznámením informácií o stave konania sp. zn. 3C/169/2014 vedeného na Okresnom súde Kežmarok i rozsudku Okresného súdu Kežmarok č. k. 3C/545/2013-20 z 27.3.2014. Aj v zmysle takto zopakovaného a doplneného dokazovania odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvého stupňa s výnimkou už vyššie spomenutého výroku o vylúčení veci na samostatné konanie, i s výnimkou výroku, ktorým bol v prevyšujúcej časti návrh matky zamietnutý, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 O.s.p.. Odvolací súd pritom dospel k záveru, že odvolaniu otca, pokiaľ sa týka výrokov o zvýšení výživného i o dlžnom výživnom, je možné čiastočne vyhovieť.

Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím je potrebné mať na zreteli ust. § 159 ods. 3 O.s.p. i ust. § 78 ods. 1 Zák. o rodine. Občiansky súdny poriadok v označenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (prekážka res iudicata - veci rozhodnutej). Zákon však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať. Ust. § 163 O.s.p. výslovne umožňuje zmenu rozsudku odsudzujúceho na plnenia v budúcnosti z ročných dávok alebo na plnenie v splátkach, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok (clausula rebus sic stantibus). Pritom nie je rozhodujúce, či ide o plnenie vyživovacej povinnosti určenej súdom alebo o plnenie dohody. Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v ust. § 78 ods. 1 Zák. o rodine. Podľa tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadať ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia

predchádzajúceho rozsudku. Pokiaľ by súd nemal preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, išlo by vlastne o neprípustné preskúmanie či reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Touto zásadou sa musel súd riadiť aj pri rozhodovaní o podanom návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti. Právne relevantné pre rozhodnutie o tomto návrhu matky bolo len to, či sa výrazne, trvale, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávnenej alebo na strane povinného, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

V konaní bez akýchkoľvek pochybností je zrejmé, že posledná úprava vyživovacej povinnosti otca k maloletej bola určená rozsudkom Okresného súdu Kežmarok 26.1.2010 č. k. 3C/130/2009-26. Skutkové závery súdu prvého stupňa poukazujúce na vtedajšie pomery na strane maloletej oprávnenej i na strane jej rodičov zodpovedajú obsahu označeného rozhodnutia i obsahu spisov Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 3C/130/2009 a sp. zn. 6P/53/2009. Napokon tieto skutočnosti nerozporuje ani otec maloletej v podanom odvolaní.

Bez akýchkoľvek pochybností je dôvodným aj skutkový záver o zmene pomerov u maloletej súvisiacich s nástupom na II. stupeň základnej školy. Súdna prax v tomto smere je jednotná, ak judikuje v zásade nárast nákladov súvisiacich so zabezpečovaním potrieb na II. stupni základnej školy. Matke maloletej od posledného rozhodnutia pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. Prvostupňový súd v dôvodoch rozhodnutia konštatuje pribudnutie vyživovacej povinnosti bez toho, aby uviedol dátum pribudnutia vyživovacej povinnosti k E. E. J.. Z potvrdenia o poberaní prídavkov na deti (vystaveného UPSVaR V.) z 20.8.2014 vyplýva, že matke pribudla vyživovacia povinnosť narodením tohto dieťaťa dňom 22.11.2011. U otca maloletej nedošlo k pribudnutiu vyživovacej povinnosti. Oproti príjmu konštatovanému v predchádzajúcom rozhodnutí vo výške 551,16 eur došlo k miernemu nárastu jeho príjmov, keď podľa mzdového listu za rok 2013 za prvých jedenásť mesiacov je to priemer čistého príjmu vo výške 570,04 eur (č. l. 14 spisu) a podľa mzdového listu oboznámeného odvolacím súdom za mesiace marec až júl 2014 je priemerný čistý príjem otca za mesiace marec až júl 2014 598,60 eur mesačne.

Za takéhoto stavu je rozhodujúce posúdiť zmenu pomerov u maloletej súvisiacich s nástupom na II. stupeň základnej školy, s jej fyzickým vývojom, ale i zmenu v príjme na strane otca. Tieto skutočnosti, ktoré súvisia so zmenou pomerov na strane oprávneného a na strane povinného sú určujúcimi pre zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom tak, ako je upravené v ust. § 78 ods. 1 Zák. o rodine.

Podľa § 62 ods. 2 Zák. o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zák. o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 75 ods. 1 Zák. o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Tieto zásady i to, že došlo k zmene pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu viedli odvolací súd k záveru, že je potrebné vyživovaciú povinnosť určenú predchádzajúcim rozhodnutím ustáliť na sumu 110,- eur mesačne. Pretože odvolací súd rozhoduje len o tej časti výroku rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorú napadol odvolaním otec, konštatuje odvolací súd potrebu zmeny predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom len od 1.9.2013. Od tohto dátumu je dôvodná zmena vyživovacej povinnosti otca pre maloletú. Zmena pomerov predovšetkým na strane maloletej bola preukázaná a možno ju hodnotiť ako dôvod, pre ktorý je možné priznať zvýšené výživné od 1.9.2013 (tak, ako termín zmeny určil súd prvého stupňa). Otcovi nepríbudla ďalšia vyživovacia povinnosť a došlo uňho k miernemu nárastu

príjmu. U dcéry v súvislosti s jej fyzickým vývojom i v súvislosti s nástupom na II. stupeň základnej školy došlo k zmene pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu, na ktoré treba prihliadať. Odvolací súd v tejto súvislosti pri argumentácii matky na potrebu zabezpečovania liekov nekonštatoval významnú zmenu oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu. Z potreby zabezpečenia týchto nákladov súvisiacich so zdravotným stavom nie je z vykonaného dokazovania možné skonštatovať, že by došlo k výraznému nárastu týchto nákladov (oproti stavu v čase predchádzajúceho rozhodnutia). Každopádne však vyššie konštatované zmeny na strane oprávnenej i na strane otca odôvodňujú zvýšenie vyživovacej povinnosti. V čase od 1.9.2013 až do konania odvolacieho pojednávania otec plnil vyživovaciu povinnosť aj k synovi E.. Vyživovacia povinnosť určená súdnym rozhodnutím mu zatiaľ zrušená rozhodnutím nebola. Či nastal stav zániku vyživovacej povinnosti otca k E. zatiaľ nemožno bez ďalšieho vyvodiť len z potvrdenia školy o zanechaní štúdia. Kedy nastane stav, aký má na mysli ust. § 62 ods. 1 Zák. o rodine závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom na strane dieťaťa ako rozhodujúce faktory sú aj schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu a podobne. Uprednostňuje sa záujem oprávneného. Relevantným pre túto vec je, že otec aj po skončení (zanechaní štúdia) vyživovaciu povinnosť k synovi plnil a plní. Preto vo vzťahu k okruhu vyživovaných osôb u otca v rozhodnom období zmena nenastala.

Zásadám pre určenie výživného pre maloletú, tak ako vyplynuli z citovaných ust. Zák. o rodine, zodpovedá zvýšenie výživného pre maloletú len na sumu 110,- eur mesačne. Takéto zvýšenie odvolací súd hodnotí za primerané a zodpovedajúce preukázaným zmeneným pomerom. Preto v napadnutej časti odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vyživovacia povinnosť bola zvyšovaná od 1.9.2013. Za čas od 1.9.2013 do 31.8.2013 otec zaplatil na výživnom sumy podľa predchádzajúceho rozhodnutia po 83,- eur a takto vznikol mu dlh na teraz určenom výživnom po 27,- eur mesačne. Za 12 mesiacov je to suma celkom 324,- eur s prihliadnutím na príjem otca. Aj pri aplikácii ust. § 160 ods. 1 O.s.p. bolo povolené otcovi splácať tento dlh v mesačných splátkach po 27,- eur tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Pretože bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci samej zmenené a odvolací súd zodpovedajúco ust. § 224 ods. 2 O.s.p. mal povinnosť rozhodnúť o náhrade trov celého konania, pretože ide o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu. Odvolací súd však zodpovedajúco ust. § 224 ods. 1, § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Uvedené rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.